

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/233/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114233660
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114233660.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Košča, v právnej veci navrhovateľky: G. Š., H.. W., A.. XX.XX.XXXX, W. F.E., Q. XXXX/XX, proti odporcovi: U. Š., A.. XX.XX.XXXX, W. F., P. A. XX, právne zastúpený: JUDr. Gabriela Verešpejová, advokátka so sídlom Prešov, Požiarnická 17, v konaní o určenie príspevku pre rozvedenú manželku, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 1.10.2015 č.k. 15C 432/2014-81 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

Žiadny z účastníkov n e m á na náhradu trov odvolacieho konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 15C 432/2014-81 určil, že odporca je povinný prispievať na výživu navrhovateľky sumou 40,- euro mesačne počnúc dňom 1.1.2015 opakovane do budúcnosti, vždy do 15-teho dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky. Dĺžnú sumu za obdobie od 1.1.2015 do 30.9.2015 vo výške 360,- euro povoľuje odporcovi splatiť v splátkach po 10,- euro mesačne spolu s príspevkom na výživu pod následkom straty výhody splátok, do úplného vyrovnania dlhu. V prevyšujúcej časti návrh zamieta. Náhradu trov konania účastníkom nepriznáva. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že návrhom z 29.12.2014 sa navrhovateľka domáhala príspevku na jej výživu sumou 150,- euro mesačne počnúc 17.9.2014. Manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prešov 29P 6/2014-41 a je právoplatné 16.9.2014. Maloleté deti X. a Q. na čas po rozvode boli zverené do starostlivosti navrhovateľky a otec zaviazaný prispievať na ich výživu sumou 90,- euro, resp. 130,- euro mesačne. Navrhovateľka žiadala určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela s poukazom na to, že poberá len nemocenské dávky 231,50 euro, z ktorých musí pokryť svoje potreby a je nútená si neustále požičiavať peniaze od sestry.

Odporca s návrhom nesúhlasil. Navrhovateľka mala značný podiel viny na tom, že je nezamestnaná, pretože u predchádzajúceho zamestnávateľa N.Š. P. X. bol s ňou ukončený pracovný pomer ako upratovačkou pre neuspokojivé pracovné výsledky. Navrhovateľka je vlastníčkou dvojizbového bytu na Q. XX Q. F., ktorý má v úmysle previesť na maloleté deti. Je to z určitej obavy o vypriadanie BSM. Odporca má mesačný príjem okolo 800,- euro a jeho náklady mesačne sú 732,87 euro. Priznanie príspevku by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

Vykonaným dokazovaním súd mal preukázané, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom z 10.3.2014, ktorý sa stal právoplatným 16.9.2014. Maloleté deti, Q. a X. na čas po rozvode boli zverené do osobnej starostlivosti matke, otec zaviazaný platiť výživné na Q. 130,- euro mesačne a na X. 90,- euro mesačne. Rozsudok bol potvrdený odvolacím Krajským súdom v Prešove dňa 21.8.2014.

V čase podania návrhu navrhovateľka bola poberateľkou nemocenských dávok 231,50 euro od 1.9.2014 a ďalej poberá rodinné prídavky na dve deti vo výške 47,- euro. Iný príjem nemala. Od 27.4.2015 jej bol priznaný s účinnosťou od 1.9.2014 peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vo výške 201,20 euro, pretože opatruje osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, a to Q. W. - svoju sestru. Čo sa týka skončenia pracovného pomeru na N. P. X., pracovný pomer bol len na dobu určitú do 31.12.2013 a neskôr bol predĺžený do 31.7.2014. Uplynutím tejto doby pracovný pomer skončil.

Odporca pôvodne pracoval v spoločnosti B. X.. X. H..E.. a v súčasnosti pracuje v spoločnosti T. F. X. X.. X. H..E.. s priemerným čistým mesačným zárobkom 734,97 euro.

Súd návrh posudzoval podľa ust. § 72 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, ak rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispel na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Podľa ods. 3, príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu 5 rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvoze. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok prizná, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o tohto manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav vyžadujúci sústavnú opateru.

Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podmienkou na priznanie príspevku rozvedeného manžela je neschopnosť sám sa živiť. Závisí do od konkrétneho prípadu, napr. od nepriaznivého zdravotného stavu, nedostatku príležitostí zamestnať sa na trhu práce, stratou kvalifikácie starostlivosťou o dieťa do troch rokov a pod. Nárok na príspevok vznikne, ak je zrejmé, že príjem rozvedeného manžela nemôže pokryť ani základné životné potreby. Zákon hovorí o primeranom výživnom, to znamená, že bývalý manžel nemá nárok v zásade na rovnakú životnú úroveň ako druhý rozvedený manžel, ale má nárok len na primerané výživné, ktoré by malo zabezpečiť, aby rozvedený manžel mal možnosť pokryť výdavky len na základné životné potreby. Navrhovateľka má príjem z opatrovania invalidnej sestry vo výške 201,20 euro, ako aj rodičovský príspevok 47,- euro. Ďalších 150,- euro jej poukazuje plnoletý syn a spolubývajúca sestra. Súčet príjmov je 618,20 euro. Z neho sa kryjú potreby navrhovateľky a dvoch maloletých detí. Príjem odporcu je 743,97 euro, z čoho je potrebné odpočítať 220,- euro výživné na maloleté deti. Odporcovi tak ostáva suma 514,97 euro a slúži výlučne k potrebám odporcu. Navrhovateľka nemá možnosť zvýšiť si príjem pre starostlivosť o invalidnú sestru, čo je takisto objektívny dôvod pre priznanie príspevku. Nebolo preukázané, aby pre zlú pracovnú disciplínu navrhovateľka prišla o zamestnanie J. na základnej škole. Preto sa súd nestotožnil s argumentáciou právnej zástupkyne odporcu. Ak je namietané vlastníctvo bytu, tak tento slúži na uspokojenie bytových potrieb navrhovateľky a jej maloletých detí, jej plnoletého syna a invalidnej sestry. Nebolo by spravodlivé žiadať od navrhovateľky, aby finančný nedostatok kompenzovala prípadným predajom bytu. Súd spochybnil ale vierohodnosť čestného prehlásenia P. W. o poskytovaní pôžičiek navrhovateľke. Po zhodnotení argumentácií prednesených účastníkmi pred súdom súd dospel k záveru, že primeraný príspevok pre rozvedeného manžela je 40,- euro počnúc 1.1.2015 do budúca.

Čo sa týka dlžného výživného, t.j. za obdobie od 1.1.2015 do 30.9.2015, predstavuje 360,- euro, kde odporcovi je povolené platiť dlžný príspevok na výživnom po 10,- euro mesačne.

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 2 O.s.p., podľa pomeru úspechu v súdnom konaní. Preto žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie odporca. Poskytovanie príspevku na výživu rozvedeného manžela je podmienené, že nebude v rozpore s dobrými mravmi (§ 75 ods. 2 Zákona o rodine). Preto je dôležité posudzovať dôvody narušenia a trvalého rozvratu vzťahu medzi manželmi. S navrhovateľkou nebol predĺžený pracovný pomer uzavretý so N. P. X. a tento trval len do 31.7.2014. Navrhovateľka bola upozornená riaditeľkou školy F.. H.S. H., aby si dôkladne robila svoju prácu a menej rozprávala.

Navrhovateľka sa sama pripravila o zdroj výživy, pričom nebolo preukázané aby si aktívne hľadala zamestnanie.

Úradom práce sociálnych vecí a rodiny bol navrhovateľke priznaný peňažný príspevok 201,20 euro od 1.9.2014, týkajúci sa starostlivosti o ťažko zdravotne postihnutú sestru navrhovateľky Q. W., táto má trvalý pobyt v I. U. XX, kde s ňou v spoločnej domácnosti bývajú aj jej nezamestnaný brat. Nie je ani známe, či Q. W. má prechodný pobyt u navrhovateľky v jej dvojizbovom byte. Z hľadiska stupňa odkázanosti by mala navrhovateľka vykonávať opatrovateľskú starostlivosť 8 - 12 hodín denne, takže ďalšie 4 hodiny môže niekde pracovať. Nepravdivé je tvrdenie, že nevlastní žiaden majetok, pretože je vlastníčkou dvojizbového bytu, ktorý sa snaží darovacou zmluvou previesť na deti. Keď je uvedené v rozsudku, že navrhovateľka nemá možnosť zvýšiť si príjem, lebo sa stará o invalidnú sestru, nie je to pravda, o čom je predchádzajúce vyjadrenie. Ďalšou podmienkou, že jeden z manželom nie je schopný sám sa živiť a že možnosti druhého manžela sú dostatočné pre platenie tohto príspevku. Navrhovateľka predtým poskytovala finančné produkty pre firmu B.& G. X., X.H..E... Žiada znenie rozhodnutia súdu prvého stupňa vo výroku o platení príspevku na výživu navrhovateľky a dlžnom príspevku a návrh zamietnuť.

Proti rozsudku okresného súdu dala odvolanie aj navrhovateľka. Nesúhlasí s platením dlžného príspevku v 10-eurových mesačných splátkach. Navrhovateľka je toho názoru, že odporca na pojednávaní preukázal dostatočný príjem na to, aby splátky platil vyššie ako 10,- euro. Nie je v hmotnej núdzi, aby platil tak nízke splátky. Navyše má vedomosť o tom, že bol na letnej dovolenke s novou priateľkou a jej deťmi. Jej príjem od 12. mesiaca 2014 tvoria dávky v hmotnej núdzi, pretože v decembri 2014 poberala PN-ku vo výške 231,50 euro. Opatrovateľský príspevok začala poberať až od mája 2015, preto príspevok na rozvedeného manžela mal by byť priznaný aj za december 2014. Dlžné výživné je tak 400,- euro, nie 360,- euro.

K odvolaniu odporcu navrhovateľka uviedla, že posledné zamestnanie na základnej škole jej dohodla P. L., nie odporca. O prácu je pripravil odporca so svojou milenkou, čo jej bolo naznačené z kruhov rodičov školskej rady. Snaží nájsť si prácu a predkladá potvrdenie od spoločnosti O., kde jej ale nevyhovovala 3-smenná prevádzka pre starostlivosť o maloleté deti. 27.4.2014 jej bol priznaný opatrovateľský príspevok na Q. W., jej invalidnú sestru. Jej brat - T. W. mal úraz - zlomené obidve dolné končatiny (od roku 2011) a má aj kratšiu ľavú dolnú končatinu. V jeho rodinnom dome nemá bezbariérové bývanie, navyše kúpeľňa sa nachádza na poschodí a majú suché WC, preto komfortnejšie môže starostlivosť o sestru zabezpečiť práve navrhovateľka. Skutočne ponúkala finančné produkty pre firmu B., ale zmluva jej skončila 20.7.2015, pretože nesplnila podmienky na prijatie do spoločnosti a neurobila ani skúšky v NBS. Nemala zaručený kariérny postup.

Byt darovala svojim maloletým deťom Q. a X. a dcére F.. Celé podané odvolanie je osočovaním zo strany odporcu, aby jej neboli priznané výživné na rozvedeného manžela. Je smutné, že v tomto prípade sa odvoláva na dobré mravy. Odporca prispieva na maloleté deti svojej milenky, ale nechce platiť príspevky do domácnosti, v ktorej žijú aj jeho deti Q. a X..

K podanému odvolaniu navrhovateľky dala vyjadrenie právna zástupkyňa odporcu. Odporca má čistý príjem 734,- euro, pričom jeho výdavky sú vo výške 696,- euro. Príjem matky je 618,- euro, pričom jej výdavky sa pohybujú na úrovni 510 - 560,- euro, takže aj rozdiel v príjmoch navrhovateľky je vyšší ako u odporcu. Nie je jasné, ako dospela navrhovateľka k tomu, že príjmy odporcu sú dostačujúce k tomu, aby platil vyššie splátky. Navyše navrhovateľka uviedla, že platí životné poistné 21,60 euro, čo nie je nevyhnutný náklad. Keď navrhovateľka poukazuje na letnú dovolenku odporcu, tak na túto dovolenku prispeli rodičia jeho priateľky. Odporca nesúhlasí s tým, že navrhovateľka si požičiava od sestry P. W. na chod domácnosti, pričom toto tvrdenie nie je hodnoverne preukázané. Preto ani okresný súd nechal v úvahu čestné prehlásenie P. W. o poskytnutí pôžičky navrhovateľke. Keď došlo k darovacej zmluve, tak navrhovateľka má zriadené vecné bremeno, pričom polovicu nákladov za bývanie bude platiť plnoletá dcéra F. X. A.. Preto má navrhovateľka len polovičné náklady s bývaním. Žiada odvolanie navrhovateľky zamietnuť s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Odvolací súd s v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Okresný súd správne hodnotil, že príspevok na výživu rozvedeného manžela je možný v prípadoch, ak rozvedený manžel nie je schopný sám sa živiť (§ 72 ods. 1 Zákona o rodine), pričom prispievať sa má na výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Pojem primeraná výživa neznamena, aby bola životná úroveň oboch účastníkov rovnaká, ale má sa zabezpečiť, aby rozvedený manžel mal možnosť pokryť výdavky na základné životné potreby. Je preukázané, že navrhovateľka je poberateľkou príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím Q. W. - jej sestry s účinnosťou od 1.9.2014, takže má obmedzené možnosti nájsť si primerané zamestnanie z hľadiska povinnosti opatrovania svojej ťažko zdravotne postihnutej sestry. Preto aj navrhovateľka má sťaženú možnosť nájsť si primerané zamestnanie a skĺbiť tak povinnosti vo vzťahu k vlastnej sestre, či k prípadne uvažovanému zamestnávateľovi. Navrhovateľka sa okrem toho stará o dve maloleté deti a jej príjmy sú na úrovni 618,20 euro. Príjmy odporcu v čistom sú 734,97 euro, takže po odrátaní plateného výživného 220,- euro má odporca k dispozícii 514,97 euro. Navrhovateľka zo sumy 618,20 euro ale musí vyživiť 3 osoby. Navrhovateľka nie je schopná sama sa živiť, ako aj potom Zákon o rodine podľa § 72 ods. 1 umožňuje požadovať od odporcu po rozvode platenie príspevku na primeranú výživu odporcu podľa jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Okresný súd mal preukázané majetkové pomery odporcu, umožňujú platiť navrhovateľke príspevok na výživu rozvedeného manžela 40,- euro mesačne. Preto nie je dôvod vyhovieť odvolaniu odporcu, pokiaľ žiada zamietnuť nárok na príspevok na výživu rozvedeného manžela.

Odporca poukazuje na dobré mravy, že navrhovateľka sa zbavila možnosti si privyrobiť riadnym pracovným pomerom. V konaní bolo preukázané, že nedošlo k ukončeniu pracovného pomeru s navrhovateľkou pre porušenie pracovnej disciplíny, resp. že navrhovateľka pre sústavnú starostlivosť o sestru nie je spôsobilá si nájsť také zamestnanie, ktoré by mohla vykonávať popri starostlivosti o zdravotne ťažko postihnutú sestru. Preto na tvrdený morálny aspekt pre nepriznanie príspevku nemohol odvolací súd prihliadnuť. Odvolací súd sa tak v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Čo sa týka platenia dlžného výživného v splátkach, tu okresný súd využil ust. § 160 ods. 1 O.s.p., že súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Preto nad odporcom stále visí nebezpečenstvo, že v prípade nezaplatenia jednej mesačnej splátky po 10,- euro, stane sa tak zročný celý dlh výživného.

Povolením splátok po 10,- euro pri platení dlžného výživného, sa neohrozí finančná existencia navrhovateľky, preto ani odvolací súd nevidí dôvod na to, aby výšku splátok menil. Keď navrhovateľka požaduje platenie príspevku aj za december 2014, do konca roku 2014 bola navrhovateľka poberateľkou dávky v hmotnej núdzi a od 1.1.2015 je poberateľkou príspevku pri ošetrovaní svojej nemocnej sestry. Ani pri určení doby platenia príspevku nevidí odvolací súd dôvod na zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa. Krajský súd tak potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne v celom jeho rozsahu.

Krajský súd potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania, nakoľko o nich bolo rozhodnuté správne.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p., že ak má účastník vo veci úspech len čiastočne, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. V danom prípade odvolací súd nevyhoviel odvolaniu ani navrhovateľky ani odporcu, preto žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.